

30.03.2015

Kj/2

§ 322

V 8.4.2015, Kaj / Kunnan asukkaan aloite Tuulivoimaa Helsinkiin! - Yes in my backyard!

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä kunnan asukkaan aloitteen tiedoksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kuntalaisaloite Tuulivoimaa Helsinkiin! - Yes in my backyard!
- 2 Osallistujaluettelo, Kuntalaisaloite Tuulivoimaa Helsinkiin -aloitteeseen osallistujat
- 3 Rakennusvalvontaviraston lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kunnan asukkaat ***** ovat 18.9.2014 tehneet kuntalaisaloitteen Tuulivoimaa Helsinkiin! - Yes in my backyard. Kuntalaisaloite.fi - palvelun kautta tehdyssä aloitteessa on kaikkiaan 731 allekirjoittajaa.

Kuntalaisaloitteessaan allekirjoittajat haluavat, että Helsinkiin rakennetaan tuulivoimaloita ja kaupunki osoittaa kaavoituksella rakentamiseen sopivia alueita. Tuulivoimalat tulisivat osaksi maisemaan kuten Kööpenhaminassa, Hampurissa, Le Havressa, San Franciscossa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kuntalain 28 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa

asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettujen toimenpiteiden. Kaupunginvaltuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettujen toimenpiteiden. Jos valtuuston toimivaltaan kuuluvassa asiassa aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista, asia on otettava valtuustossa käsiteltäväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 25 §:n mukaan kaupunginhallituksen tulee esittää valtuuston tietoon vuosittain viimeistään sen huhtikuussa pidettävässä kokouksessa valtuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa kunnan asukkaana aloitteet ja niiden johdosta suoritettujen toimenpiteiden. Käsiteltäessä kunnan asukkaana aloitteita sallitaan keskustelu. Kaupunginhallituksen on saatettava käydystä keskustelusta laadittu pöytäkirja kysymyksessä olevien asioiden valmistelussa huomioon otettavaksi.

Päätöksentekoa yksittäisten aloitteiden osalta ei toivomusponsia lukuun ottamatta sallita.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toteaa, että aloitteesta on saatu päätöshistoriasta ja liitteistä ilmenevät kaupunkisuunnitteluviraston, kiinteistöviraston, rakennusviraston, rakennusvalvontaviraston, ympäristökeskuksen sekä Helsingin Energia -liikelaitoksen ja Helsingin Satama -liikelaitoksen lausunnot.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja vastasi aloitteen tekijöille kirjeellään 20.3.2015 ja nojautui vastauksessaan lausunnoissa esitettyihin johtopäätöksiin. Vastaus ilmenee päätöshistoriasta.

Vastauksessa käsiteltiin tuulivoiman rakentamisen säätelyä, maankäytöllisiä edellytyksiä sekä tuulivoiman merkitystä pyrittäessä toteuttamaan tavoitetta hiilivapaasta energiantuotannosta.

Vastauksessa todettiin, että Helsinki on sitoutunut 30 prosentin ilmastopäästöjen pienentämiseen vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä.

Tuulivoima on merkittävä keino pyrittäessä hiilineutraaliin energiantuotantoon.

Yleiskaava 2002:n mukainen teollisen mittakaavan tuulivoimarakentaminen ja sitä edeltävä tarkempi suunnittelu on ollut mahdollista nykyisen yleiskaavan puitteissa. Hankkeita ei toistaiseksi

30.03.2015

Kj/2

ole kuitenkin syntynyt yksittäisiä pieniä tuulivoimaloita lukuun ottamatta.

Kaupunkisuunnitteluviraston tarkoituksena on selvittää vuoden 2015 aikana, mitkä ovat tuulivoiman käyttöönnoton periaatteet Helsingissä. Tarkastelu tehdään Helsingin uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä yhteistyössä muiden kaupungin hallintokuntien kanssa.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kuntalaisaloite Tuulivoimaa Helsinkiin! - Yes in my backyard!
- 2 Osallistujaluettelo, Kuntalaisaloite Tuulivoimaa Helsinkiin -aloitteeseen osallistujat
- 3 Rakennusvalvontaviraston lausunto

Päätöshistoria

Kaupunginkanslia Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 20.03.2015 § 22

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja päätti lähettää kirjoittajalle seuraavan vastauksen:

Tuulivoimaa koskevat ilmastotavoitteet

Tuulivoiman lisääminen on eräs vartenotettava keino pantaessa täytäntöön EU:n lukuisia direktiivejä, jotka tähtäävät hiilivapaaseen yhteiskuntaan. Helsinki on sitoutunut tavoitteeseen vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 30 % vuodesta 1990 vuoteen 2020 ja olla hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Tämän ohella rakentamisessa valmistaudutaan vuosina 2017 - 2018 lähes nollaenergiarakentamiseen. Tavoitteisiin pääsy vaatii toimia laajalti monilta eri sektoreilta ja merkittävää uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämistä.

Kansainvälisissä ilmastotavoitteissa Suomi on sitoutunut edistämään uusiutuvia energiamuotoja. Hallituksen tavoitteena on tuulivoimatuotannon osalta saavuttaa 6 TWh vuoteen 2020 ja 9 TWh vuoteen 2025 mennessä. Vuoden 2013 lopussa Suomessa oli 211 voimalaa, joiden yhteenlaskettu teho oli 448 MW (tuotanto 0,777 TWh), josta Uudellamaalla 10 MW. Helsingissä on ainoastaan muutama pientuulivoimala yhteenlasketulta teholtaan luokkaa 0,020 MW.

Tuulivoiman laajempimittainen hyväksikäyttö on mahdollista, mutta edellyttää asian selvittämistä ja ratkaisemista maankäytön suunnittelun eri tasoilla.

Kaavoitus

Uudenmaanliitto pyrkii neljännen vaihemaakuntakaavan myötä edistämään ja ohjaamaan tuulivoimarakentamista Uudellamaalla. Uudenmaanliitto määrittelee tuulivoimalle soveltuvat maakunnallisesti merkittävät alueet sovittaen ne muuhun alueiden käyttöön. Maakunnallinen tuulivoima-alue tarkoittaa 8–10 tai useamman tuulivoimalan kokonaisuutta. Tätä pienempiä tuulivoima-alueita voidaan kaavoittaa paikallisesti kuntakaavoituksessa. Uudenmaanliiton laatimassa 4. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa, Helsingin alueelle ei ole esitetty maakunnallisia tuulivoima-alueita.

Nykyisessä voimassa olevassa Yleiskaava 2002:ssa sekä siihen liittyvässä tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvityksessä on otettu kantaa tuulivoimaloiden sijoittamiseen Helsinkiin ja Helsingin merialueille. Yleiskaava 2002:n mukaan tuulivoimaloiden sijoittaminen on mahdollista ainoastaan noin 7 kilometriä rantaviivasta piirretyn rajan eteläpuolelle merialueelle. Tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvityksessä on huomioitu laajasti eri näkökulmat, kuten esimerkiksi maisema- ja kulttuuriperintöarvot, asutus ja virkistyskäyttö, armeijan vaatima toiminta, tutka- ja viestiyhteydet taloudelliset vaikutukset sekä vaikutukset energiatalouteen ja ilmastoon.

Helsingissä valmistellaan nyt uutta yleiskaavaa, jonka luonnos on ollut nähtävillä alkuvuodesta 2015. Yleiskaavaluonnoksesta on nykyisen yleiskaavan tuulivoimaraaja poistettu, jolloin tehtävä yleiskaava ei ota aktiivisesti kantaa tuulivoimakysymykseen.

Yleis- ja asemakaavavalmistelut edellyttävät useita tuulivoimaan liittyvien näkökohtien selvittämistä. Selvityksiä tarvitaan mm. melusta ja välkkeestä, maisemavaikutuksista ja muuttolintujen reiteistä. Kun nämä edellä mainitut selvitykset ovat kaavavalmistelujen osalta valmiit, voisi tuulivoimatoimija tämän jälkeen selvittää tarvittavia taloudellisia ja teknisiä seikkoja, kuten verkkoliityntä, tuulusuus, tutkat, lentoestepinnat, meripelastus, turvallisuus ja jääriskit.

Tuulivoimasuunnittelu tarvitsee käytännössä energiatoimijan hankkeen, jotta vaikutusten arvioinnit voidaan toteuttaa hankkeen todellisten ominaisuuksien mukaan.

Kaupunkisuunnitteluviraston tarkoituksena on laatia koko kaupunkia koskevat tuulivoiman sijoittamisperiaatteet, joka strategisesti ohjaavana dokumenttina täydentäisi uutta yleiskaavaa. Tehtävän monialaisuuden vuoksi periaatteet on syytä laatia yhteistyössä muiden teknisten virastojen ja ympäristökeskuksen kanssa.

Tuulivoiman rakentamista koskeva sääntely

Edellisen yleiskaavan laadinnan jälkeen ovat toimialakohtaiset ja alueelliset ilmasto- ja päästövähennyssitoumukset kiristyneet selvästi ja niiden painoarvo on samalla kasvanut. Helsingin kaupunki on sitoutunut 30 prosentin ilmastopäästöjen pienentämiseen vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Tämä on myös Helsingin Energian energiantuotantoa koskeva tavoite. Entistä tavoitteellisemmat ilmastotoimet sisältävät muutoksia energiantuotannossa. Hiilineutraaliin sähköntuotantoon on olemassa rajoitettu määrä vaihtoehtoja ja näistä tuulivoimatuotanto on mahdollisesti potentiaalisin ja kustannustehokkain. Tästä näkökulmasta tuulivoiman rakentaminen myös Helsinkiin, lähelle suurta kulutuskeskittymää, voi olla perusteltua.

Tuulivoiman toteuttamisesta säädetään monessa eri lainsäädännössä. Säännökset ovat monimutkaisia ja osin vaikeasti sovellettavia. Aivan pienimuotoisempia, yhden talouden käyttöön tarkoitettuja pienoistuulivoimaloita lukuun ottamatta tuulivoimalat vaativat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen toimenpide- tai rakennusluvan. Tilanteesta riippuen voi pienoistuulivoimalakin edellyttää toimenpidelupaa. Luvan myöntämisessä joudutaan ottamaan huomioon lukuisia reunaehtoja, joista maankäytännöllinen soveltuvuus on eräs keskeinen. Muita rajoittavia tekijöitä aiheutuu ympäristölainsäädännöstä ja ympäristöterveyttä koskevista vaatimuksista (mm. melu). Myös puolustus- ja ilmailuhallinnolla sekä museoviranomaisilla on suurten voimaloiden osalta erityisintressejä.

Lainvoimaisista, tuulivoiman mahdollistavista kaavoista huolimatta voi naapurusto kuitenkin jarruttaa hankkeita käyttämällä valitusoikeutta myönnettyistä luvista.

Mahdolliset sijaintipaikat

Kaupungin omistuksessa on Helsingissä maa-alueita noin 14 000 ha eli 65 % maa-alueista. Vesialueita kaupunki omistaa noin 15 000 ha eli 30 % Helsingin vesialueista. Kaupungin omistuksessa on maata myös

30.03.2015

Kj/2

Helsingin ulkopuolisissa kunnissa noin 6 000 ha, joista suurimmat omistukset ovat Sipoossa, Espoossa, Vihdissä, Kirkkonummella, Hangossa ja Lohjalla. Osa maanomistuksesta on vesialueita ja saaria.

Kiinteistövirasto on valmis vuokraamaan maa-alueitaan tuulivoimatuotannon tarpeisiin, jos tuulivoiman sijoittamiselle on kaavoitukselliset valmiudet ja laitokset eivät aiheuta kohtuutonta haittaa muille toiminnoille tai merellisten palveluiden kehittämiseksi.

Rakennusviraston hallinnassa olevia yleisiä alueita voisi tämän hetken näkemyksen mukaan hyödyntää pieniin tuulivoimaloihin, mikäli mahdollisille hankkeille laadittavat ympäristövaikutusten selvitykset ja kaavoitus tukevat niiden sijoittumista.

Helsingin sataman hallinnoimilla alueilla ei ole mahdollisuutta tuulivoimatuotantoon suuressa mittakaavassa, johtuen satamatoiminnan luonteesta Vuosaarella, asutuksen läheisyydestä matkustajasatamissa ja tuulivoimaloiden vaatimista turvaetäisyyksistä.

Ottaen huomioon maakuntakaavan ja yleiskaavan linjaukset realistisimmat tuulivoiman sijoittumisalueet tulevat olemaan muden kuntien maa- ja vesialueilla.

Tuulivoimalahankkeiden eteneminen edellyttää poliittista hyväksyntää sekä kaavoituksessa osoitettuja kohteita tuulivoimaloille. Kun nämä edellytykset täyttyvät, on Helsingin Energia valmis selvittämään tuulivoimahankkeita myös Helsingin alueelle. Hankkeiden toteutumiseen vaikuttavat niiden luvitettavuus ja taloudellisten edellytysten täytyminen. Helsingin Energian tavoitteena on hiilidioksidineutraali tulevaisuus vuoteen 2050 mennessä. Välietappina on nostaa uusiutuvien energianlähteiden osuus tuotannossa vähintään 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Näiden tavoitteiden saavuttamisessa tuulivoimalla on iso merkitys.

Yhteenveto

Tuulivoima on merkittävä vaihtoehto pyrittäessä hiilineutraaliin energiantuotantoon.

Yleiskaava 2002:n mukainen teollisen mittakaavan tuulivoimarakentaminen ja sitä edeltävä tarkempi suunnittelu, on ollut mahdollista nykyisen yleiskaavan puitteissa. Hankkeita ei ole toistaiseksi kuitenkaan syntynyt yksittäisiä pieniä tuulivoimaloita lukuun ottamatta .

Kaupunkisuunnitteluviraston tarkoituksena on selvittää vuoden 2015 aikana, mitkä ovat tuulivoiman käyttöönoton periaatteet Helsingissä.

30.03.2015

Kj/2

Tarkastelu tehdään Helsingin uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä yhteistyössä muiden kaupungin hallintokuntien kanssa.

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Ympäristökeskus 28.11.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Kuntalaisaloitteessaan allekirjoittajat haluavat, että Helsinkiin rakennetaan tuulivoimaloita ja kaupunki osoittaa kaavoituksella rakentamisiin sopivia alueita. Tuulivoimalat tulisivat myös osaksi maisemaan kuten Kööpenhaminassa, Hampurissa jne.

Helsingin tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 30 % vuodesta 1990 vuoteen 2020 ja olla hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteisiin pääsy vaatii toimia laajalti monilta eri sektoreilta. Tuulivoiman osalta olisi tärkeätä tuntea sen tuotannon mahdollisuudet Helsingin alueella ja kaupungin mahdollisuudet edistää hankkeiden toteutumista.

Kansainvälisissä ilmastotavoitteissa Suomi on sitoutunut edistämään uusiutuvia energiamuotoja. Hallituksen tavoitteena on tuulivoimatuotannon osalta saavuttaa 6 TWh vuoteen 2020 ja 9 TWh vuoteen 2025 mennessä. Vuoden 2013 lopussa Suomessa oli 211 voimalaa, joiden yhteenlaskettu teho oli 448 MW (tuotanto 0,777 TWh), josta Uudellamaalla 10 MW. Helsingissä on ainoastaan muutama pientuulivoimala yhteenlasketulta teholtaan luokkaa 0,020 MW.

Uudenmaanliitto pyrkii neljännen vaihemaakuntakaavan myötä edistämään ja ohjaamaan tuulivoimarakentamista Uudellamaalla. Uudenmaanliitto määrittelee tuulivoimalle soveltuvat maakunnallisesti merkittävät alueet sovittaen ne muuhun alueiden käyttöön. Maakunnallinen tuulivoima-alue tarkoittaa 8–10 tai useamman tuulivoimalan kokonaisuutta. Tätä pienempiä tuulivoima-alueita voidaan kaavoittaa paikallisesti kuntakaavoituksessa. Uudenmaanliitto on laatinut tuulivoimaselvityksen, joka mukaan maakunnallisia tuulivoima-alueita ei löytynyt Helsingin alueelta.

Ympäristökeskus esittää, että kaupunki laatii selvityksen mahdollisista kohteista, joissa tuulivoiman tuotanto olisi mahdollista myös yksittäisen laitoksen sijoittamisen kannalta. Käytännössä selvitys tehtäisiin rajaamalla tuulivoimalle soveltumattomat kohteet pois. Selvitys koskisi suurehkoja laitoksia. Selvityksessä tarkasteltaisiin muun muassa melurajoitukset, muut toimintaa rajoittavat seikat ja

30.03.2015

Kj/2

luonnonsuojelunäkökohdat sekä kaavatilanne ja alueen omistus mahdollisilla paikoilla. Selvitys tukisi hyvin uuden yleiskaavan valmistelua. Selvitystä voisi siten vetää luontevasti kaupunkisuunnitteluvirasto ja ryhmässä olisi edustajia ainakin ympäristökeskuksesta, rakennusvalvontavirastosta, rakennusvirastosta, liikuntavirastosta, kiinteistövirastosta ja pelastuslaitokselta.

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

Helsingin Energia -liikelaitos 27.11.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Kaupunginkanslia on pyytänyt Helsingin Energialta lausuntoa kuntalaisaloitteesta ”Tuulivoimaa Helsinkiin”. Helsingin Energia kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kuntalaisaloitteeseen ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Helsingin Energia pitää hyvänä, että tuulivoimaa halutaan edistää niin poliittisesti kuin myös yksittäisten kuntalaisten taholta. Tuulivoiman laaja hyväksyttävyyys on edellytys sille, että sitä voidaan rakentaa lähelle tiiviisti rakennettua kaupunkialuetta. Helsingissä on löydettävissä tuulivoimaloille sopivia rakennuspaikkoja, erityisesti sisä- ja ulkosaaristosta.

Tärkein vaikuttava tekijä tuulivoimahankkeiden edistymiselle on tuulivoimaa suosiva kaavoitus. Nyt voimassa olevassa yleiskaavassa on merkittynä ns. tuulivoimaraja, jonka eteläpuoliselle vesialueelle voidaan selvittää tuulivoiman sijoittamista. Yleiskaavaselostus, joka pohjautuu vuonna 2002 tehtyyn tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvitykseen, ei lainkaan muuten käsittele tai selitä merkittyä rajaa. Mikäli yleiskaavan merkintää tulkitaan tiukasti, raja estää tuulivoimaloiden sijoittamisen rajan pohjoispuoliselle alueelle, jossa kuitenkin voisi löytyä potentiaalisia tuulivoimalan sijaintipaikkoja. Rajaa voitaisiin tulkita myös niin, että rajan eteläpuolelliselle alueelle voidaan suunnitella sijoitettavaksi suurehkot tuulivoimapuistot ja rajan pohjoispuolelle voidaan harkinnan mukaan asemakaavoittaa yksittäisiä alle kymmenen tuulivoimalan kokonaisuuksia.

Tulevaan yleiskaavaan olisi hyvä saada tarkennusta, mihin tuulivoimaa voidaan sijoittaa. Hyvä lähtökohta voisi olla, että yleiskaavaan 2002 merkittyä tuulivoimarajaa tarkistetaan sekä lisäksi tarkennetaan rajan merkitystä siitä, mitä rajan pohjoispuolelle voidaan suunnitella ja rakentaa. Rajan eteläpuolinen alue olisi varattu siten suurille merellisille

30.03.2015

Kj/2

tuulipuistoille (yli 10 tuulivoimalaa) ja rajan pohjoispuolelle voisi muutamalle sopivalle saarelle toteuttaa pienempiä tuulivoimalakokonaisuuksia.

Yleis- ja asemakaavavalmistelut edellyttävät useita tuulivoimaan liittyvien näkökohtien selvittämistä. Selvityksiä tarvitaan mm. melusta ja välkkeestä, maisemavaikutuksista ja muuttolintujen reiteistä. Kun nämä edellä mainitut selvitykset ovat kaavavalmistelujen osalta valmiit, voisi tuulivoimatoimija tämän jälkeen selvittää tarvittavia taloudellisia ja teknisiä seikkoja, kuten verkkoliityntä, tuulisuus, tutkat, lentoestepinnat, meripelastus, turvallisuus ja jääriskit.

Samaan aikaan Helsingin yleiskaavatyön kanssa on vireillä Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava, joka on tarkoitus vahvistaa ympäristöministeriössä vuonna 2017. Vaihemaakuntakaavassa maakunnallinen tuulivoima-alue tarkoittaa 10 tai useamman tuulivoimalan kokonaisuutta. Olisi pyrittävä vaikuttamaan siihen, että myös tulevassa vaihemaakuntakaavassa mahdollistetaan suuremmat merelliset tuulivoimapuistot Helsingin edustan merialueelle. Tämän hetkisestä maakuntaliiton selvitysaineistosta tuulivoimalat mahdollistavat aluemerkinnot puuttuvat.

Tuulivoimalahankkeiden eteneminen edellyttää poliittista hyväksyntää sekä kaavoituksessa osoitettuja kohteita tuulivoimaloille. Kun nämä edellytykset täyttyvät, on Helsingin Energia valmis selvittämään tuulivoimahankkeita myös Helsingin alueelle. Hankkeiden toteutumiseen vaikuttavat niiden luvitettavuus ja taloudellisten edellytysten täytyminen. Helsingin Energian tavoitteena on hiilidioksidineutraali tulevaisuus vuoteen 2050 mennessä. Välietappina on nostaa uusiutuvien energianlähteiden osuus tuotannossa vähintään 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Näiden tavoitteiden saavuttamisessa tuulivoimalla on iso merkitys.

Lisätiedot

Maiju Westergren, Ympäristöjohtaja, puhelin: +35896172075
maiju.westergren(a)helen.fi

Rakennusvirasto 25.11.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Kaupunginkanslia on pyytänyt rakennusvirastoa antamaan kuntalaisaloitteesta, jossa esitetään Helsinkiin rakennettavaksi tuulivoimaloita ja kaavoitettavaksi niiden rakentamiseen sopivia alueita, lausunnon 1.12.2014 mennessä.

Nykyisessä voimassa olevassa yleiskaavassa 2002 sekä siihen liittyvässä tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvityksessä on otettu kantaa tuulivoimaloiden sijoittamiseen Helsinkiin ja Helsingin merialueille. Yleiskaava 2002:n mukaan tuulivoimaloiden sijoittaminen on mahdollista ainoastaan noin 7 kilometriä rantaviivasta piirretyn rajan eteläpuolelle merialueelle. Tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvityksessä on huomioitu laajasti eri näkökulmat, kuten esimerkiksi maisema- ja kulttuuriperintöarvot, asutus ja virkistyskäyttö, armeijan vaatima toiminta, tutka- ja viestiyhteydet taloudelliset vaikutukset sekä vaikutukset energiatalouteen ja ilmastoon. Selvityksen yhteydessä tehtiin toteuttamisen vaikutusten arviointi, jolloin yleisten töiden lautakunta totesi, että vaikutukset mm. linnustoon, eläimistöön ja vesistöön on arvioitava tarkemmin jatkosuunnitteluvaiheessa.

Uuden yleiskaavan luonnos on julkistettu 20.11.2014. Uudessa yleiskaavan ehdotuksessa ei ole otettu erikseen kantaa tuulivoimaloihin. Tekeillä olevassa neljännessä maakuntakaavassa ei tulla esittämään maakunnallisesti merkittäviä tuulivoimaloita Helsingin merialueelle.

Rakennusvirasto suhtautuu myönteisesti uusiutuviin energianlähteisiin ja pyrkii toiminnassaan edesauttamaan Helsingin kaupungin tavoitetta sitoutua 30 prosentin kasvihuonekaasujen pienentämiseen vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi Helsingin tavoite on olla hiilineutraali kaupunki vuoteen 2050 mennessä.

Helsingin kaupungilla ei ole rakennusviraston hallinnassa suurille tuulivoimalaitoksille sopivia maa-alueita eikä se hallinnoi vesialueita. Kaupunkisuunnitteluvirasto on luvannut selvittää ensi vuoden aikana, mitkä ovat tuulivoiman käyttöönoton periaatteet Helsingissä. Rakennusvirasto osallistuu tarvittaessa omalla asiantuntemuksellaan sijaintiperiaatteiden laadintaan. Rakennusviraston hallinnassa olevia yleisiä alueita voisi tämän hetken näkemyksen mukaan hyödyntää pieniin tuulivoimaloihin, mikäli mahdollisille hankkeille laadittavat ympäristövaikutusten selvitykset ja kaavoitus tukevat niiden sijoittumista.

Lisätiedot

Pia Rantanen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38812
pia.rantanen(a)hel.fi

Kaisu Ilonen, suunnitteluasiantuntija, puhelin: 310 38638
kaisu.ilonen(a)hel.fi

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 4.11.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Helsingissä tuulivoiman rakentamista on käsitelty erityisesti nykyisen lainvoimaisen yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Tällöin tuulivoiman sijoittamista Helsingin merialueelle tutkittiin laaja-alaisesti niin teknistaloudellisista kuin maisemallisista lähtökohdista käsin. Tehtyjen selvitysten perusteella tuulivoiman sijoittamista päädyttiin ohjaamaan siten, että piirrettiin rannikon suuntainen raja merialueelle, noin 7 kilometriä mantereen rantaviivan eteläpuolelle. Kaavamääräyksenä on: "Raja, jonka eteläpuoliselle vesialueelle voidaan selvittää tuulivoiman sijoittamista." Osana yleiskaavaprosessia tehtiin myös yleiskaavan mukaisen tuulivoimakokonaisuuden vaikutusten arviointi, jonka keskeisenä tuloksena todettiin tuulivoiman päästöttömästä energiantuotannosta saatavien hyötyjen olevan suuremmat kuin rakentamisesta ja käytöstä aiheutuvat haitat. Vaikutusten arvioinnin yhteydessä todettiin myös tarve lukuisille lisäselvityksille, jotka on mahdollista tehdä vasta tarkemman hankekohtaisen suunnittelun yhteydessä.

Yleiskaavan mukainen teollisen mittakaavan tuulivoimarakentaminen ja sitä edeltävä tarkempi suunnittelu, on ollut kaavallisesti mahdollista nykyisen yleiskaavan puitteissa. Yleiskaavaa tehtäessä tuulivoiman rakentaminen merialueelle todettiin haasteelliseksi ja taloudellisesti kannattavan rakentamisen arviointiin ajallisesti sijoittuvan 2010-luvulle. Yleiskaavassa esitetty tuulivoiman sijoittamisratkaisu perustuu pitkälti maisemallisiin vaikutuksiin, jotka ko. sijainnissa arvioitiin hallittaviksi myös siinä tapauksessa, että subjektiivinen kokemus tuulivoimaloiden maisemavaikutuksesta on negatiivinen.

Edellisen yleiskaavan laadinnan jälkeen ovat toimialakohtaiset ja alueelliset ilmasto- ja päästövähennyssitoumukset kiristyneet selvästi ja niiden painoarvo on samalla kasvanut. Helsingin kaupunki on sitoutunut 30 prosentin ilmastopäästöjen pienentämiseen vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Tämä on myös Helsingin Energian energiantuotantoa koskeva tavoite. Entistä tavoitteellisemmat ilmastotoimet sisältävät muutoksia energiantuotannossa. Hiilineutraaliin sähköntuotantoon on olemassa rajoitettu määrä vaihtoehtoja ja näistä tuulivoimatuotanto on mahdollisesti potentiaalisin ja kustannustehokkain. Tästä näkökulmasta tuulivoiman rakentaminen myös Helsinkiin, lähelle suurta kulutuskeskittymää, voi olla perusteltua.

Helsingissä tehdään nyt uutta yleiskaavaa, jonka luonnos on kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyssä marraskuussa 2014. Yleiskaavaluonnoksesta on nykyisen yleiskaavan tuulivoimaraaja poistettu, jolloin tehtävä yleiskaava ei ota aktiivisesti kantaa

30.03.2015

Kj/2

tuulivoimakysymykseen. Yleiskaavan tuulivoimamerkin­nän poistuessa korostuu maakuntakaavan ohjausvaikutus. Tekeillä olevaan neljän­teen Uudenmaan vaihemaakuntakaavaan kuuluu maakunnallisesti merkittävän tuulivoimatuotannon ohjaaminen. Tehtyjen selvitysten mukaan neljäs vaihemaakuntakaava ei tule esittämään maakunnallisesti merkittävää tuulivoimaa Helsingin merialueelle. Maakunnallisesti merkittävä kokoluokka on edelleen täsmentymättä, mutta sen on arvioitu tarkoittavan 8-10 tai useamman tuuliturbiinin muodostamaan kokonaisuutta.

Helsingin yleiskaavoitusprosessin yhteydessä tuulivoimatoimijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa on käynyt ilmi, että kaavoituksen tuki on hankkeiden toteutumisen kannalta olennaista. Toimijoiden suuntaan on täsmennetty jo nykyisessä yleiskaavassa ollutta viestiä siitä, että tuulivoimasuunnittelu tarvitsee käytännössä energiatoimijan hankkeen, jotta vaikutusten arvioinnit voidaan toteuttaa hankkeen todellisten ominaisuuksien mukaan. Mahdolliseksi ratkaisuksi tilanteeseen on kaupunkisuunnitteluvirastossa ajateltu koko kaupunkiin laadittavia tuulivoiman sijoittamisperiaatteita, joka strategisesti ohjaavana dokumenttina täydentäisi uutta yleiskaavaa. Tehtävän monialaisuuden vuoksi periaatteet on syytä laatia yhteistyössä muiden teknisten virastojen ja ympäristökeskuksen kanssa.

Kuntalaisaloite

Me allekirjoittaneet tahdomme, että Helsinkiin rakennetaan tuulivoimaloita, ja kaupunki osoittaa kaavoituksella rakentamiseen sopivia alueita.

Tuulivoiman rakentamiselle ei ole taloudellisia esteitä. Sen rakentaminen riippuu ainoastaan asenteistamme ja tahdostamme.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon 1.12.2014 mennessä.

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitos Satamajohtaja 28.10.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

30.03.2015

Kj/2

Helsingin sataman hallinnoimilla alueilla ei ole mahdollisuutta tuulivoimatuotantoon suuressa mittakaavassa, johtuen satamatoiminnan luonteesta Vuosaaren, asutuksen läheisyydestä matkustajasatamissa ja tuulivoimaloiden vaatimista turvaetäisyyksistä. Helsingin sataman mielestä tarkastelu tuulivoimalle soveltuvista alueista tulisi tehdä Helsingin uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä.

Lisätiedot

Jukka Kallio, Vuosaaren satama, johtaja, puhelin: 310 33676
jukka.t.kallio(a)hel.fi